

Dilletantholdet
2013
– Se side 16

Fra SUPERSPAR
til EUROSPAR
– Se side 8

Højskolen i sommervarm juni 2012 – kursister slikker solskin, mens den skinnede over stedet. Foto: sbs

Skolen på Helnæs – Visioner og ideer

Efter en periode med snak mand og mand imellem og en enkelt artikel i den lokale presse var det blevet tiden til at samle Helnæsboere og andre med interesse for de gamle skolebygningers fremtid til en orientering om, hvad man nu vidste.

REFERAT

af Poul Dreisler

Torsdag den 10. januar kl. 19.00 var der atter liv i den del af Helnæs gl. Skole, der har rummet Højskolen på Helnæs. Foredragssalen var åbnet igen, koldt var der, indtil de ca. 60 deltagere, der efterhånden indfandt sig gav rummet varme og liv. Mødet skulle have været afholdt i Borgerhuset, som er

en væsentlig del af skolebygningen, men her havde arrangørerne overset, at torsdag er den lokale 1'hombrekklubs ugentlige spilleaften. Det passede sig også bedre, at visioner og idéer atter skulle folde sig ud i foredragssalen.

Arrangørerne Ib Ivar Dahl og Anders Lyng bød vel-

kommen og forsamlingen sang til indledning Johan Skjoldborgs – til dagen velvalgte – ”Når vinteren rinder i grøft og i grav”, der slutter med, at (husmanden synger) ”jeg retter min ryg og jeg

Læs mere på side 4 ►

Helnæs Kro
VÆRD AT KØRE EFTER

Bordbestilling
kan ske på **64 77 13 41**

www.helnaeskro.dk

TØJ, SMYKKER & BRUGSKUNST

PLUMS GAARD - ØSTERGADE 38 - ASSENS
TEL. 6471 1004
WWW.LIVLAWAETZ.DK

**Helnæs
Antik**

Vi har møbler,
belysning, glas o.m.a.
Tlf. 64 77 14 85

INDHOLD

Referat

Skolen på Helnæs - Visioner og ideer
– Forside, 4, 5

Hvad sker der med Helnæs Gl. Skole?

– Side 6

Fødselsdag

Birgit Sørensen er fyldt 70 år - Helnæsboer i 3. periode
– Side 6, 7

Fra SUPER SPAR til EURO SPAR i Ebberup

– Side 8

Innovation

Kreativ tænkning skaber udvikling og arbejdspladser – og det sker på Helnæs
Her fortsætter vi de gode fortællinger om de iværksættere og innovative folk og virksomheder, som har slået sig ned på Helnæs de seneste år.
– Side 9, 10

Landsbyen XI

Bystyret - ledelse af et fællesskab.
Denne artikel vil bl.a. beskæftige sig med bystævnet og oldermændens funktioner i tiden frem til de store landboreformers gennemførelse.
– Side 11,1 2, 13

Læs også:

HelnæsPosten søger ny redaktør og administrator

– Side 3

Tarteletfest 2013 udsolgt

– Side 3

Pastorens klumme: Affektionsværdi

– Side 3

Torsdagsklub

– Side 16

Dilettant

– Side 16

Redaktionelt:

Desværre havde HP ikke skrivende medarbejdere til Beboerforeningens generalforsamling, derfor intet referat.

LEDER

Innovationer – forandringer

Innovation er et begreb, vi ofte hører og læser om. Et begreb som ofte bruges som løsningen på at højne landets velstand og velfærd og meget andet. Men hvad betyder ordet? Slår vi op i leksikonet, får vi at vide, at 'innovatio' er latin og betyder 'fornyelse'. Der er ikke tale om opfindelser, men om idéers realisering i praksis. At få en genial idé, evt. udtage et patent, fører i mange tilfælde ikke til innovation, dvs. fornyelse. Det er først, når man kan se, at nyskabelsen, idéen, kan anvendes til at forbedre en proces eller et produkt, at den tages frem og anvendes. Først da er det fornyelse. I begyndelsen af forrige århundrede blev der formet en teoretisk forståelse af denne adfærds betydning for samfundsøkonomien. Økonomen, J. A. Schumpeter's, iagttagelse er siden kaldt "kreativ ødelæggelse". Dvs. "innovationer er et konstant fornyende element (det kreative), men dermed også et destruktivt (ødelæggende) element i relation til den bestående økonomiske orden. Gamle virksomheder dør, nye opstår, konkurrenceforhold, adfærd og samværsformer ændres". (Se bl.a. Danmarks Nationalleksikon, Gyldendal).

I HelnæsPosten fortælles historier om dette fænomen, Anders Lyng og Dan Ravn-Jensen har skrevet om det. Historierne illustrerer såvel iværksætterens og innovatørens verden og fortæller os om de "kreative ødelæggelser", som bringer gamle virksomheder til fald og nye til live.

Højskolens lukning er også et eksempel på en sådan udvikling. Her kunne man sige, at det er en lykke, at højskolen som institution lukkede, så noget nyt kan opstå. Man kan sagtens være seriøs tilhænger af højskoletanken selvom den praktiseres i andet regi end en lov- og regelstyret institution. Ser vi på situationen for Den gl. Skole, har der været to forslag, og efter nytår ét, ud fra den simple logik, at når der er to forslag og det ene ikke længere er muligt, så er der ét tilbage. Men er det nu den rigtige måde at anskue verden på? De helt centrale spillere mht. bygningerne er ejerne (og her tænkes ikke "skole", det begrænser udsynet). Hvem har ellers interesser? Assens Kommunes ledelse, Naturstyrelsen, den organisationsverden, der er naturlige for 'Stedet Helnæs', pengefonde, der opererer i 'Stedets' fornyelse. Der er behov for en indsats, der kræver kapital, noget der sætter noget varigt og seriøst i gang. Kunne man ikke få de primære interessenter med ejerne (kreditorene) som initiativtager, til at gå sammen om at drøfte hvilken udvikling, kommunen og samfundet generelt kan se for Helnæs i et forandringens lys? Lad denne "kreative ødelæggelse," som højskolens lukning betyder, blive grundlaget for en innovativ udvikling. Ikke for skolen, men for samfundet, kommunen og Helnæs med alle de interessenter, der med midler fra EU, stat, kommune og private har investeret i halvøen. Indkald dem og spørg dem om de muligheder de hver især og sammen ser for et sted som Helnæs med de mangeartede ressourcer her er.

pd

HELNÆSPOSTEN

UAFHÆNGIG AF POLITISKE, ØKONOMISKE OG FORENINGSMÆSSIGE INTERESSER
RYET 22 · HELNÆS · 5631 EBBERUP · TLF. 64 77 12 72 · MOBIL 24 82 25 30
E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK · WWW.HELNÆSPOSTEN.DK

HELNÆSPOSTEN UDKOMMER HVER MÅNED. OPLAG 300 EKSP. OMDELES GRATIS
TIL SAMTLIGE HUSSTANDE PÅ HELNÆS OG I SOMMERHUSOMRÅDET. SÆLGES I
ABONNEMENT OG LØSSALG (SPAR, EBBERUP)

UDGIVER: HELNÆSPOSTEN (SELVEJENDE)

REDAKTION: POUL DREISLER (ANSV.)

REDAKTIONSUDVALG: ANNE K. HANSEN, ANDERS LYNG, ANDERS L. RASMUSSEN,
SUSANNE B. SØRENSEN, MARIANNE S. THERP

FOTO: REDAKTIONSUDVALGET
GRAFISK TILRETTELÆGGELSE: HELNÆSHUS GRAFISK
WEBMASTER: PALLE HERMANSEN

DISTRIBUTION: DAN RAVN-JOENSEN

ANNONCER: NYTEGNING OG ADMINISTRATION SAMT ABONNEMENTER:
ULLA DREISLER TLF. 64 77 12 72 / 24 82 25 30 · E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK

ÅRSABONNEMENT: KR. 375,- INCL. FORSENDELSE

Lejr · Friluftaktiviteter for både børn og voksne
Naturvejledning · Kursusvirksomhed · Kanoudlejning

Tlf. 64 72 32 17 · www.helnaesmoelle.dk

KORT NYT

HelnæsPosten søger ny redaktør og administrator

HelnæsPostens redaktør, Poul Dreisler, har meddelt redaktionsudvalget, at han og Ulla ønsker at blive afløst fra arbejdet som hhv. redaktør og administrator. De har begge, siden bladets start i 2006, haft en stor andel i bladets drift. De ønsker sig en tilværelse med større frihed. Det er aftalt med redaktionsudvalget, at de vil være til rådighed og hjælp senest til julinummeret 2013 er udgivet og andre har overtaget. Redaktionsudvalget, (se HP side 2), har påtaget sig at finde nye kræfter. Bladets økonomi har gennem årene været stabil og er i god balance. Oplaget er nu på 280 blade. 150 uddeles gratis på Helnæs, 120 sendes til abonnenter og annoncører og 10 sælges i løssalg hos EURO-SPAR, Ebberup. Kontakt venligst et af redaktionsudvalgets medlemmer. Ulla og Poul oplyser også gerne nærmere om arbejdet.

*Redaktionsudvalget
HelnæsPosten*

Tarteletfest 2013 udsolgt

Atter i år er alle pladser, 128, solgt i løbet af meget kort tid. Faktisk var 118 pladser reserverede den 9. januar, to dage efter den annoncerede startdato på salget. En fantastisk opbakning. I løbet af kort tid kom de resterende 10 reservationer ind og der er også i år oprettet en venteliste, til de, der vil vente på evt. afbud.

I forbindelse med kommunikationen med medlemmerne af Tarteletselskabet har formand for komitéen, Poul Dreisler, med stor beklagelse meddelt, at det bliver sidste gang han arrangerer denne festlighed også her begrundet i ønsket om større frihed. Det er også et kæmpe arbejde for køkkenpersonalet, som tilsammen mønstrer omkring 305 år for de fire der, sammen med et – også ældre hjælperhold – slider, for at alle får en festlig aften ud af det.

Om der er nogle, der vil videreføre denne vidt omtalte begivenhed, vil vise sig. En succes i nu 6 år. Fuldt hus, gode programmer med festlige foredragsholdere og et meget sangglad, muntert, entusiastisk og trofast publikum. Det er vemodigt at skulle stoppe med en aktivitet, der har engageret så mange – og mange har været med alle årene – et gammelt ord siger, at man skal stoppe mens legen er god. Vi omtaler naturligvis tarteletfestens forløb i majnummeret af HP.

pd

PASTORENS KLUMME Anders Lundbeck Rasmussen**Affektionsværdi**

For nogle år siden fandt jeg mine tænder. Ja, ikke dem jeg har i munden. Men mine mælkætænder. Da min far døde, fandt jeg mellem hans ting en lille tændstikæske, som han havde gemt alle mine mælkætænder i. Jeg tror de fleste forældre kender til noget lignende. Måske har man gemt noget, som minder om dengang børnene var små. Det kan være en børnetegning eller en ler-ting eller et gammelt fotografi eller noget helt andet, som har det man kalder affektionsværdi. Altså noget som ikke nødvendigvis har nogen stor værdi i sig selv. Men alligevel har stor betydning fordi det peger på noget, som er så kostbart, at værdien af det slet ikke kan måles eller vejes. Som den værdi og betydning et menneske kan have for et andet. Som den betydning et barn har for sin far eller mor. Selvom noget måske går skævt senere i livet, eller i det indbyrdes forhold. Tændstikæsken med mine mælkætænder ligger nu på

mit skrivebord, og når jeg kigger på den, tænker jeg på min far, og hvad jeg betød for ham.

Men jeg kommer også til at tænke på det sted i evangelierne, hvor Jesus siger, at ikke en spurv falder til jorden uden at Gud er med den. Og I er mere værd end mange spurve, på jer er selv alle hovedhår talt. Gud har tal, ikke bare på vores mælkætænder, men selv på vores hovedhår, siger Jesus. Dvs. Han kender os til bunds, ligesom en far kender sine børn.

Den betydning vi har for hinanden kan vi mennesker gå hen og glemme. Og så kan en lille symbolsk ting, som en tændstikæske med mælkætænder måske minde os om det, der virkelig betyder noget. Og når vi er i kirke, så bliver vi mindet om det samme – bare i en anden og større sammenhæng. For her i kirken bliver vi altid mindet om, at vi i dåben blev Guds børn og Han har lovet, at være med os alle dage indtil verdens ende.

Mælkætænder nogle i munden og nogle i tændstikæsken

VIN SPECIALISTEN
VINE FRA H.J.HANSEN
– VIN MED SJÆL –
Willemoesgade 2 · 5610 Assens · Tlf. 6471 1163 · www.vinspecialisten.dk

PETSHOP:
Kvalitetsfoder til katte, hunde, marsvin og kaniner

ASSENS DYREKLINIK
Mette og Morten Mortensen
Torø Huse Vej 10 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 33 33
www.assensdyreklunik.dk

Ebberup og Omegns Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Nørregade 16 · 5620 Glamsbjerg

Østergades Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Østergade 75 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 13 59 · 64 47 10 47
h.dixen@mail.tele.dk

Vi hjælper Dem til rette med alt

**Hos os kan De gratis få tilsendt
pjece »Min Sidste Vilje«**

Se: www.bedemand.dk

**Vi svarer altid på tlf. 64 74 10 47
www.bedemandhassedixen.dk**

**Salg af gravsten fra egen udstilling
Savværksvej 2G · Glamsbjerg
En af vestfyns største udstillinger**

**SAVE - SAVE
BRÆNDE**

**SPAR
Kr. 1000,-**

HUSQVARNA

455 Rancher

Stærk, robust og hurtig reagerende motorsav

3,5 HK - 15" sværd

Vejl. udsalgspris Kr. 4.795,-

NU Kr. 3.795,-

HUSQVARNA

MOTORSAV

FRA Kr. 1.495

Husqvarna

www.husqvarna.dk

KN-teknik
www.kn-teknik.dk

Have, skov & park

Industrivej 2-4, Nr Broby, 5672 Broby. 62632930

Fortsat fra forsiden

skimter et mål / da blåner og blinker det blankslidte stål / i min hakke, min skovl og min spade!". For vinter var det blevet og hensigten med mødet var, som bekendtgjort gennem HelnæsPosten og ved rundsending til den "gamle skolekreds", at interesserede forventedes at "ville møde op og deltage i orientering og debat til gavn for et projekt, som kan være til gavn for Helnæs i samhörighed med beboerne og vores særlige natur og kultur".

Ib Ivar Dahl (IID) indledte med at slå fast, at mødet var "selvbestaltet". Han og Anders Lyng (AL) havde følt, at en afklaring var nødvendig, da Henrik Hartvig kort før jul havde meddelt, at han ikke længere var til rådighed for etableringen af en 'fri højskole' på Helnæs. IID anførte, at den voksende debat om "udkantsområder" havde ført begrebet "dødshjælp" ind, men alle undersøgelser viste, at i de små samfund, hvor befolkningen selv tog fat, kunne det lade sig gøre at overleve. AL udnævntes til mødeleder og undertegnede (Poul Dreisler) som referent. Åbenhed skulle være aftenens tema og AL indledte med at henvise til den indsamling, han havde påtaget sig at gennemføre og som var endt med et flot resultat (115.000 kr. + tilsagn om frivilligt arbejde for 30.000 kr.). Han fandt det trist, så ofte at skulle passere skolens bygninger med mørke vinduer og manglende liv. En talerliste blev etableret og mødet begyndte.

Hans Kristian Erbs (HKE), der bl.a. har markedsanalyser som sit arbejdsområde, viste til indledning, på slides, eksempler på, hvorledes han med trendanalyser kunne påvise, at valget af kursussemner, i den plan, som Henrik havde udarbejdet,

gav Højskolen en høj placering ved publikums søgning på nettet. HKE nævnte, at der havde været en god søgning på Helnæs Højskoles hjemmeside i 2011-12 (mere end 17.000 visninger). Opgaven bestod i at få publikums interesse konkretiseret til en tilmelding. "Højskolen har sin plads i livet" understregede AL, og oplyste, at der generelt var en svag stigning i antal højskoleøgende, men et kraftigt fald i antal højskoler. Nu 67 mod ca. 100 for 10 år siden. HKE nævnte at forretningsområdet for en fri højskole kunne omfatte kajak- og fiskekurser, der allerede var skabt grundlag for. En række tidligere populære kurser gav også god respons. At alliere sig med forretningspartnere i kursusmarkedet var også en vigtig mulighed.

Henrik Hartvig (HH) var kommet til mødet, fordi hans ideer om en 'fri højskole', dvs. en højskole udenfor højskoleloven, hidtil har haft størst appel hos de lokale bidragydere til den tegnede anpartskapital. HH appellerede til forsamlingen om, at lade anpartskapitalen blive stående, som et symbol på, at der var noget i støbeskeen. HH betonedede, at alt hvad der var udviklet af ideer og planer fra hans hånd var til rådighed, for hvem som helst. Desværre kendte ikke mange i forsamlingen disse planer, hvorfor HH blev spurgt, om ikke han ville gennemgå dem. HH nævnte i store træk, hvad han havde udarbejdet af kursusidéer og udfoldet de mangfoldige muligheder, han havde set for ejendommens anvendelse, og gentog med støtte fra Ib og Anders, at materialet var til rådighed for de, som ville fordybe sig i det.

Næste taler var tidligere højskolelærer og -forstander Chr. Falk-Rønne (CF-R),

Fhv. forstander Henrik Hartvig aflægger sidste beretning april 2012

som havde offentliggjort, både via Fyens St. og Helnæsposten, et forslag til en efterskole for overvægtige børn. Han indledte med at sige, at for ham var det ligegyldigt, hvad der blev etableret i skolen, blot noget skete, der også havde et bosætnings- og beskæftigelsesaspekt i sig. Han havde vurderet forskellige muligheder og var kommet frem til, at segmentet 'overvægtige børn' ville være det rigtige for samfundet og for Helnæs. Der fandtes kun én sådan skole i forvejen og han havde gennem en række faglige kontakter, indenfor feltet, fået bekræftet idéens værdi. På spørgsmål blev det nævnt, at en sagkyndig i efterskolebranchen havde gennemgået bygningerne og fundet dem egnede – dog med en del modifikationer. Projektet blev betegnet som spændende både medicinsk og socialt, men drøftelserne kom især til at dreje sig om økonomien i projektet sammenholdt med højskoleprojektet.

Højskoleprojektet stillede krav om en lav startkapital (leje af bygningerne) og driftsomkostninger afstemt efter de aktuelle, løbende aktiviteter, men med en meget sårbar økonomi, baseret på en stærk konkurrence i et marked, der krævede et intensivt markedsføringsar-

bejde. Efterskoleprojektet skulle jf. lovgivning foregå i egne ejede, egnede bygninger, hvorfor det krævede en meget stor indgangs-kapital med meget høje driftsudgifter. Skoleform og elevsegmentet ville dog give store driftstilskud, som var vurderet til, allerede det første år, at give en pænt overskud. Den indsamlede anpartskapital ville her have værdi som en gave, oplystes det.

Efter en del bemærkninger vedr. økonomien, gik man videre med talerrækken. Dog havde Ib Ivar Dahl, som afslutning på drøftelserne om højskole versus efterskole, erklæret højskoleidéen død med Henriks afgang, og man måtte så, efter hans opfattelse, samle sig om efterskoleprojektet.

Sidst indtegnede taler inden den generelle debat var medlem af byrådet, Erik Klint Andersen (V), (EKA) der havde det gode råd, at man henvendte sig i et brev til borgmester og udvalgsformænd i Assens Byråd, idet de ved samtaler med EKA havde givet udtryk for stor velvilje overfor Helnæs. EKA mente dog man burde være mere åbne overfor emnet for en evt. efterskole, han mente at sundhedsbegrebet, som en højskole på Norddjursland havde slået sig op på, var bedre. Ligele-

des nævnte han – og andre – de store problemer Assens Kommune havde med et relativt meget stort antal unge, som står udenfor arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet og risikerer at blive tabt for fremtiden.

Debatten viste, at de fremmødte ønskede, at der skulle noget konkret på bordet. Dette var ikke et møde, hvor man udviklede idéer til, hvad befolkningen evt. kunne finde på selv at gøre. De faldne bemærkninger om økonomi i Chr. Falk-Rønnes forslag fik underdirektør Per Smith, Assens Bank til at oplyse, at der havde været andre inde over evt. erhvervelse af bygningerne og at det var rigtigt, at der skulle mange penge til at starte en efterskole og han nævnte at fundraising i den størrelsesorden krævede professionel tilgang, som skulle findes udenfor projektets lokale personkreds.

Fremmødte kursister og en fhv. lærer var stærkt interesseret i at få afklaret, om det kunne tænkes, at der afholdtes kurser henover sommeren, hvis bygningerne alligevel stod ubrugte. Andre fandt det vanskeligt at deltage i debatten, idet man ikke følte, der var nok informationer, og nogle fandt, at mødet burde føre til en konklusion på, hvad forsamlingen skulle gøre efter mødet. Nedsættelse af en gruppe var fremme flere gange. Tommy Broberg, Helnæs Kro, havde forsøgt at få et samarbejde i gang sidste år, og ønskede fortsat at være med, hvis der blev mulighed for at sammekæde krodrift og værelsesudlejning på højskolen. Der søgtes også svar på, om det ville være muligt at kombinere Henriks tanker med højskole og efterskoleidéen. Debatten vendte tilbage til spørgsmålet om økonomi. Angående den indsamlede

anpartskapital blev det pointeret, at den primært var indsamlet til højskoleidéen og at den fortsat måtte være til indskydernes personlige disposition, og brug af den kunne ikke finde sted uden tilladelse. Det blev også nævnt, at tiden for at etablere noget, der har en fremtid for sig, måtte blive af en kapitalmæssig indsats så stor, at det lå udenfor lokal medvirken. Derfor handlede det i højere grad om, at konkursboet og dermed kreditorerne afsøgte de investormarkeder, der evt. er til rådighed for opgaven og søge at finde grundlag for at etablere en institution som "vil være til gavn for Helnæs, i samhørighed med beboerne og i samklang med stedets natur og kultur". Det nævntes i den sammenhæng, at skulle der nedsættes grupper, skulle det være med den hensigt, at få beskrevet hvad "gavn, samhørighed og samklang" vil sige.

Konklusionen på mødet blev, at Ib Dahl og Anders Lyng ville være villige til at påtage sig rollen som observatører på vegne af anpartshavere og den tidligere skolekreds med henblik på, at rundsende information om det videre forløb af projektet. Desuden at indkalde igen, når de fik besked om, at Chr. Falk-Rønne via sin kreds af interessenter havde fået beskrevet et konkret grundlag for sit projekt. Det ville efter Chr. Falk-Rønnes formodning blive i februar. Mødet sluttede kl. ca. 21.15.

Hvad sker der med Helnæs Gl. Skole?

Som jeg skitserede på mødet den 10. januar, vil jeg gerne bidrage til udviklingen på Helnæs. Helnæs har, efter min opfattelse, klaret sig godt i forhold til de udfordringer den decentrale placering medfører. Men udkantsproblemer som lav økonomisk aktivitet, ringe beskæftigelsesmuligheder, en aldrende befolkning og tomme huse er også mærkbar på Helnæs. Det er derfor væsentligt at skabe et aktivt og attraktivt miljø, der kan tiltrække og fastholde også yngre borgere.

Mit bidrag i den proces handler om at etablere en efterskole for overvægtige på Helnæs, samt at fastholde og udbygge kursusaktiviteten på Helnæs. Jeg arbejder således på to fronter. Dels forsøger jeg sammen med bl.a. Per Lyder Dahle (ejer af bl.a. galleriet i Helnæs gl. Præstegård), Bjarne Grøn-bæk (tidl. højskolepedel) og Gunnar K. Hansen (maler og tidl. lærer på kunstkurser) at få gang i nogle sommerkurser, dels arbejder vi med etablering af efterskole for overvægtige.

I forhold til sommerkurser er det planen, at vi vil annoncere via Højskolens kar-

totek/mailliste og på Facebook. I den sammenhæng er problemstillingen, at vi ikke uden videre kan få lov til at bruge Højskolens data. For at kunne bruge dem, skal vi indgå en mere formel juridisk aftale i form af køb eller leje. Dilemmaet er således, at det er vanskeligt at vurdere indtægspotentialet uden adgang til Højskolens data. Og det er forbundet med betydelige omkostninger og økonomisk risiko at få adgang til disse data.

I forhold til efterskolen søger vi at stable den nødvendige kapital på benene. Bjarne og jeg har gennemgået bygningerne for at få et skøn over nødvendige og ønskværdige forbedringer. Vi vil på den baggrund indhente et tilbud, der kan danne udgangspunkt for budgetter og købssum. Der er, som det formentlig fremgår, udfordringer nok, men også store muligheder i forhold til at holde vores lille samfund virilt og levedygtigt. Jeg håber snart at kunne præsentere nogle konkrete resultater.

*Med venlig hilsen
Christian Falk-Rønne
Fhv. højskolelærer og
-forstander*

Birgit Sørensen er fyldt 70 år – Helnæsboer i 3. periode

Birgit Sørensen – 70 årig Helnæs-boer, med rødder i København

På vinterens hidtil koldeste dag besøgte jeg Birgit Sørensen i hendes meget hyggelige og lune hjem i "Det gamle Posthus" for at høre om hendes liv og virke, og hvorfor hun og Werner har bosat sig her på Helnæs.

FØDSELSDAG
af Anne Hansen

Når det er 3. periode Birgit bor på Helnæs, vil det sige, at allerede som 6 årig til hun

var 13 år hver sommer kom på koloni på Helnæshus med Børnegården Frederiksholm. Det var den dejligste oplevelse hele året. At klatre i træerne og pjaske i vandet ved den lange stenbro, står for Birgit som helt eventyrligt. Senere som ung pige kom hun her nogle gange og hjalp pædagogerne med børnepasning. Den anden periode var som voksen. Efter sin uddannelse, blev Birgit leder af Børnegården, og som sådan

Gl. Brydegaard

byder velkommen
"Mad fra bunden
– til glæde for munden"

Åbent alle dage kl. 12-21

Bordbestilling på
tlf. 6477 1475

info@gammelbrydegaard.dk
www.gammelbrydegaard.dk

Sønderby Smede- og VVS

v/Karsten Andersen

Tlf. 64 74 10 05
eller 21 67 96 25

Vinduespolering

til erhverv og private

Vi sætter kvalitet, stabilitet
og loyalitet i højsædet.

Tlf. 64 74 22 40 / 40 82 92 40
www.fl-rene.dk

var der igen dejlige somre på Helnæshus sammen med alle ungerne.

Nu i den 3. alder er Birgit og Werner fastboende i ”Det gamle Posthus” Helnæs Byvej 56.

Birgit fortæller om sin barndom

Jeg er født i Sydhavnen på Offenbachsvej på Amager. Min mor var bogholder, min far havde læst på Landbohøjskolen. De var begge meget glade for at læse og kom ofte på biblioteket. Jeg var med og holdt meget af at låne og læse, men ku’ ikke tie stille, så der blev tysset på mig. Børnehaven var alt for mig. Der fik jeg morgenmad, varm mad til middag og snitter inden jeg skulle hjem. Min farfar og farmor havde gård i Jylland. Jeg mindes med glæde besøgene der, især ved juletid, når hele familien var samlet omkring det store juletræ i den bagerste stue.

Skolegang

Jeg var ikke særlig glad for at gå i skole, da der blev gjort forskel på ”høj og lav”, så i 4. mellem stoppede jeg min skolegang. Jeg har altid selv bestemt, hvad jeg ville, og fandt mig ikke i hvad som helst. Så efter et besøg i Daells Varehus, fik jeg arbejde på kontoret. Derefter nogen tid i en grønhandlerbutik. Jeg var også en tid i Linnets Kaffehus (hos en farbror til Anne Linnet). Børn har altid stået mit hjerte nær, så jeg søgte og kom i lære i en vuggestue som barneplejerske.

Højskole

For at samle point til at komme videre, var det fint med et højskoleophold. Så Birgit blev elev på den internationale højskole Magleås. Der var mange unge fra forskellige nationaliteter samlet og gode venskaber blev knyttet. En rigtig dejlig oplevelse.

Mødte Werner

Efter tilfældige møder et par

gange, kørte Birgit og Werner en dag i samme sporvogn. Han løb fra det ene stoppested til det næste for at invitere Birgit på en drink. Det var i Centralen – en knejpe for kul- og koksarbejdere. Werner havde ingen penge på sig. Han bad gutterne om at passe på Birgit mens han løb hjem efter mønter. Lidt voveligt, men Werner kom tilbage og så har de næsten været sammen siden. Efter et lille årstid blev de gift og fik barn. Det var vanskeligt at få en lejlighed, så de boede hos Werners forældre i den første tid. Det lykkedes at finde et sted at bo, og efter at være flyttet et par gange til endnu bedre og mere plads, endte de med at købe et gammelt hus på Vejls Allé, Amager (nu Ørestaden) som Werner, den handy-mand han er, restaurerede så flot. Som 36 årig begyndte Birgit at læse til pædagog. I de 3½ år det tog, ordnede Werner alt det praktiske, så der var ro til at læse. Birgits ord med kærlighed i stemmen: ”Werner er ubeskrivelig”.

Leder

I 1981 blev Birgit leder af Børnegården Frederiksholms Børnehavn. Efter nogle travle år i børnehaven og alderen var til det i 2003, valgte Birgit at gå på efterløn. I en periode arbejdede Werner sammen med Birgit på Børnegården i fritidshjemmet. Ellers var han mange år på Carlsberg som servicechef i fadølsafdelingen og rejste land og rige rundt.

Helnæs igen

Ved et besøg på Helnæs opdagede de, at ”Det gamle Posthus” var til salg, efter en rundvisning i huset var de helt solgt, og der blev handlet. Men nu kendte de jo kun Helnæs i sommertiden. De var i tvivl, om der også var rart om vinteren, så de beholdt deres hus på Amager til udlejning. Det har ikke været lykken med lejefolk. Sidst Birgit og Werner var i København og havde ordnet deres ærinder, sagde de

Helnæshus med isbod – da stedet husede feriekoloni

i munden på hinanden: ”Lad os så komme hjem”. De er faldet godt til på Helnæs, og de er flinke til at deltage i de forskellige arrangementer her. Birgit er en læsehest, hun har et digert bibliotek. Især historiske romaner har hendes interesse. Birgit og Werner holder stadig meget af området ved Helnæshus, de kører ofte dertil og ser solnedgang og mindes gamle dage. Birgit er meget kreativ. Hvem der har været gæst hos Birgit og Werner

kan skrive under på, at hun er formidabel til at pynte op, dække et flot bord og lave rigtig lækker mad. Mens Birgit og jeg har snakket i deres hyggelige køkken og Werner har været tavs, er tiden gået, jeg må ud i kulden og vil ønske et forsinket til lykke med fødselsdagen, der var den 23. januar 2013.

N.B. Werner fyldte 70 år i 2012, men efter eget valg, kom han ikke i HelnæsPosten.

EDC Christian Darum er en moderne ejendomsmæglervirksomhed, der i dag drives af statsaut. ejendomsmægler Christian Darum samt et veluddannet team med stor salgserfaring indenfor villaer, rækkehuse, landbrug, andelsboliger og fritidshuse.

Hos os får du **døgnudstilling** i lokalområdet samt fleksibel markedsføring efter nærmere aftale.

Vores veluddannede personale, vores indgående kendskab til efterspørgslen og indsigten i markedet er væsentlige faktorer for vores succesfulde resultater med salg af din bolig.

Se **boligfilm** af en lang række boliger til salg på **edc.dk**
Vil du se mere, så kom ind og aftal en fremvisning

Mød os i
forretningen

Christian Darum Trine Redhead Lone Clemmesen Regina Lemmick

EDC Christian Darum

Østergade 45 · 5610 Assens
561@edc.dk · edc.dk/assens

64 71 31 50

Fra SUPERSPAR til EUROSPAR i Ebberup

Det er utroligt:

– at selv om parkeringspladsen er stor, kan der næsten ikke proppes flere biler ind.

– at der engang, for ca. 20 år siden, var en ganske almindelig lille købmandsforretning i en ganske almindelig lille flække som Ebberup. I dag – efter at et effektivt ungt par overtog – står den som et flot supermarked under EUROSPAR's logo. Alene gennem de seneste år har Jan Jørgensen og Malene Larsen, som ejerne hedder, udvidet forretningen ikke mindre end 6 gange.

– at der i dag, søndag d. 20. januar, hvor der er officiel indvielse af det nyeste tiltag med blomster, kaffe og kage etc. kan være så eksemplarisk styr på alt – når man tænker på, at der, for bare et par dage siden, var et mindre

kaos, fordi hele forretningen skulle endevendes og ombygges – der er faktisk ikke meget på de vante pladser i dag. Og det gælder stort set ALT – selv kasseterminalerne er rykket og drejet en omgang. Man kan bare filosofere lidt over, hvor megen energi og råstyrke der skal til, for på så kort tid at opnå hele denne radikale ændring – og så holde forretningen åben samtidig. Godt klaret, Jan, Malene og hjælpere!

Jan var lige gået op i personalestuen til en absolut velfortjent kaffepause helt i fred og ro – men nej – Malene kalder – pausen er slut, Jan! – og parret stiller velvilligt, trods al travlheden, op til fotografering af Helnæspostens udsendte.

STORT TILLYKKE, JAN OG MALENE – RIGTIG FLOT GÅET!! *sbs*

Malene og Jan i æresport. Foto: sbs

Flot vinafdeling. Foto: sbs

EUROSPAR

Vi fortsætter samme gode service under nyt navn i en nyindrettet butik...

I vores butik finder du nu et større varesortiment af både dagligvarer og specialiteter...

Vi har åbent HVER DAG fra kl. 8.00-21.00
Bageren åbner allerede kl. 7.00

Kreativ tænkning skaber udvikling og arbejdspladser – og det sker på Helnæs

Her fortsætter vi de gode fortællinger om de iværksættere og innovative folk og virksomheder, som har slået sig ned på Helnæs de seneste år. Besøg hos Anders Lindskov, Helnæs Fyr.

INNOVATION

Af Anders Lyng og Dan Ravn-Jensen

Indenfor, i den smukt restaurerede fyrmesterbolig, er der hyggeligt og varmt, da vi bliver modtaget af Anders Lindskov Jørgensen (52 år) til en snak om den virksomhed han sammen med faderen byggede op og senere solgte. Anders har altid været teknisk interesseret. Som han siger, processen frem til at få noget til at sige BANG, er spændende. Derfor blev han uddannet til svagstrømsingeniør og fik, efter afsluttet uddannelse, arbejde på DANFOSS på Als i 1984.

Virksomheden startes

Anders' far arbejdede som en af de første på Fyn med microcomputere (størrelse som et køleskab) og Anders blev derfor fanget af programmering. Han har været med gennem hele den teknologiske udvikling indenfor PC- og computerområdet. Faderen etablerede virksomheden MIKROFYN, hvor Anders var første og eneste ansatte. Virksomheden tilbød løsninger til gartnerbranchen – særligt styresystemer til vanding etc. I 1987 kom det første produkt uden for gartneri branchen, en lasermotdager til gravemaskiner og bulldozere. Salgsarbejdet løstes ved at anvende extern sælger

Ført bag lyset

Desværre viste det sig, at en

sælger førte virksomheden bag lyset. Derfor stod de fynske ejere med en gæld, der rundede 1 million og var lukningstruet. På et tidligt tidspunkt samarbejdes der med en svensk virksomhed, der producerer nivellér-lasere.

Det kan være vanskeligt at overskue alle detaljer ved et sådant samarbejde. – Og det medførte da også alvorlige problemer, ikke blot med hensyn til kvalitet og præcision, men også i forhold til den bagvedliggende økonomi. Produktet blev købt ud af virksomheden. Alligevel havde Mikrofyn nu negativ egenkapital.

Fokuseret produktudvikling

Overlevelsestrategien var udvikling af et meget kompliceret nivelléringsapparat. Dette medførte eget varemærke. Virksomheden udviklede differentieret kvalitet til lasernivelléring. Anders fortsætter – Vi fik mulighed for at få udviklet samarbejde med entreprenørbranchen. Dette var et område vi hidtil ikke havde haft en naturlig tilgang til. Derfor kunne vi fordomsfrit udvikle produkter på nye måder uden at være låst af vanetænkning. De første produkter kom på markedet i 1992. Derefter fulgte nye og forbedrede generationer. Entreprenørbranchen er en fantastisk innovativ branche, hvor der hele tiden investeres for at optimere. Vore første produkter var beregnet til at blive monteret på entreprenørmaskiner. Derfor fik vi dette gennembrud i en for os ny branche.

Vækst

Her i 1992 var der kun 3 ansatte + faderen, der samtidig havde arbejde på teknikum.

Anders Lindskov i hjemmet ved fyret på Helnæs. Foto: D.R-J

Nu udvikledes der stadig nye produkter: rotorlasere, rørlægningslasere samt et maskinstyringssystem og i 1994 var vi oppe på 10 ansatte. Omkring årtusindskiftet udviklede vi desuden laserinstrumenter til håndværkere i en teknologisk og kvalitetsmæssig udførelse, der var økonomisk attraktiv og overkommelig for denne gruppe. I Odense er der idag ca. 100 medarbejdere, der udvikler og opbygger produkterne.

Produktudvikling fortsætter

Der er stor konkurrence på hele dette marked og for at sikre virksomheden mod plagiater og den øgede globale konkurrence, sættes der større tryk på udvikling af maskinstyringsprodukterne, hvor der er udtaget flere patenter. Det kan være vanskeligt for en lille virksomhed at udvikle til et uoverskueligt stort marked. Den lille virksomhed skal udvikle til et kendt og afgrænset marked. Et kendt marked for MIKROFYN er vejbygning og derfor udvikles et GPS-baseret styringsapparat til denne sektor. Dette skifte skete for ca. 10

år siden og medførte adgang til samarbejde med vejbygere i Norge. Og der sælges rigtig mange apparater i forbindelse med etablering af vejanlæg i Norge. Skanska bliver samarbejdspartner i forbindelse med anlæg af Øresundsbroen. Som et lille kuriosum kan nævnes at entreprenørmaskinerne, der sidste år blev benyttet på Maden, alle var udstyret med styresystemer fra MIKROFYN for at lave præcisionsarbejde.

Global udvikling

I 2006 var der rigtig god gang i virksomheden og vi modtog et tilbud om salg fra schweiziske LEICA. Vi modtog tilbuddet og afhændede til Leica, Schweiz. Jeg fortsatte tilknytningen som direktør for virksomheden. På spørgsmålet om hvordan det er at afhænde et livsværk, svarer Anders, at det ikke var nemt for faderen; men han selv havde det rimeligt godt med beslutnin-

Fortsat fra side 9

Modelfoto af entreprenørarbejde med laserudstyr

gen. Der er nu ca. 350 ansatte. 200 i salgsafdelingen, 100 i udvikling og 50 i klarlægning, administration mv. Der er afdelinger i Schweiz, Australien, Sverige og selvfølgelig i Odense. Dette medfører ca. 50 rejsedage årligt for Anders. Han siger, at hans arbejde har skiftet karakter til mere at snakke med mennesker end det tidligere udviklingsarbejde. Han oplever stor forskel på mentaliteten i f.eks. en svensk og dansk virksomhed. I Sverige søger man stor enighed før der træffes beslutninger. Disse forskelle kan selvfølgelig føre til uoverensstemmelser. Derfor kræves der andre og mere omfattende kompetencer hos lederne i globale virksomheder. Man skal som leder være meget bevidst om disse kulturelle forskelligheder for at arbejdet vil lykkes.

Hvorfor Helnæs?

Vi skal selvfølgelig lige runde vort besøg af med spørgsmålet: Hvorfor bosatte I jer på Helnæs? Svaret kommer straks, "Vi havde ikke det store lokalkendskab, det var derfor huset, der tiltrak os.

Vi så at fyrmesterboligen var til salg og vi fik mulighed for at købe den og gik i gang med et stort renoveringsarbejde. Renoveringen skulle ske under hensyn til den arkitektur, der var oprindelig. Vi havde ikke planer om hurtig indflytning på grund af børnenes skolegang. Men børnene var med på at flytte og vi flyttede ind i boligen ved fyret i 2008. – Naboerne - Jørgen og Lene - åbnede op for lokalområdet, introducerede os for alle traditioner og aktiviteter på Helnæs.

Efter denne berigende fortælling og kaffen serveret af Pernille, bevæger vi os ud i den kulsorte vinternat, der dog delvist oplyses af sneen.

Det er enestående at opleve, hvordan et menneske ved at tænke innovativt og kreativt kan skabe levebrødet for flere hundrede familier – og at tankerne, til den fortsatte udvikling, tænkes her på Helnæs. Som Anders afsluttende sagde: "Det kan vel ikke være held det hele?"

Det kan vi kun give ham ret i.

Laserstyrede nivelleringsapparater og GPS-styringer til Entreprenørmaskiner

Lasernivelleringsapparater med indbygget fald til f.eks. kloak-anlægsarbejder. En laserstråle er en meget koncentreret lysstråle hvor alt lyset er nøjagtig samme frekvens og i fase (kaldes kohærent lys). GPS styringen er ikke som en almindelig til autobrug. Til at styre en entreprenørmaskine skal der meget større nøjagtighed til. Dette opnås ved at måle på 5 satellitters signaler 2 frekvenssystem og anvende meget avanceret matematik til at opnå en nøjagtighed på 2 mm som en gravemaskine kan arbejde med i en udgravning. I denne avancerede beregning indgår f. eks. også GPS signalernes brydning i ionosfæren, der er den del af atmosfæren, der er elektrisk ladet på grund af stråling fra solen (ca. 60 km. til 150 km. oppe). I auto GPS systemet måles på 3 satellitter, der sender signaler om deres meget nøjagtige position, der er baseret på meget nøjagtige atomure i hver satellit. Modtagernes GPS apparat kan så udregne sin egen position ud fra tidsforskellen i signalernes ankomst. Når man ved at radiobølgerne udbredes med en hastighed i lufttomt rum med ca. 300.000 km pr. sekund, så er det uhyre små tidsforskelle der måles på.

auto-HUSET
 v/ Torben Jensen Telefon 64 74 17 90
 Ebberupvej 13 Telefax 64 74 17 87
 5631 Ebberup auto-huset@email.dk

Sportigan

Østergade 64
 Assens
 Tlf. 64 77 18 18

ÅRETS Detailkæde
mad med mere

mesterslagteren

Leif Laustsen

Østergade · Assens · Tlf. 64 71 10 58

Bystyret – ledelse af et fællesskab

Denne artikel vil bl.a. beskæftige sig med bystævnet og oldermandens funktioner i tiden frem til de store landboreformers gennemførelse. Spørgsmålet er: Hvorledes har man indrettet sig med at koordinere og planlægge driften af jorden og byen?

LANDSBYEN XI

af Poul Dreisler

Der er generelt ikke skrevet meget ned om, hvordan landsbyen er blevet styret. Søger vi efter viden om Helnæs, er der heller ikke meget at holde sig til. Carlo Jacobsen (CJ) skriver om emnet bl.a., at 'der på Helnæs var 4 laug: Overbyslauget, Ellebækslauget, Kilde-lauget og Bøgeskovslauget, der hver sendte et hold karle til hovningen på Agernæs. Hvert laug havde sin oldermand, der udpegede de bedste mænd.'

Landsbyens opgave

Når vi taler om styret af landsbyen før 1750 / 1800, skal vi tænke på, at landsbyens vigtigste indsats har været at dyrke jorden og frembringe produkter til selvforsørgelse, betaling af afgifter og salg på de nærmeste købstadsmarkeder. Der har ikke været noget andet erhverv, ingen handel eller produktion i øvrigt, idet disse erhverv var

Oldermanden har ordet

knyttet til laugsprivilegier i købstæderne. Den produktion der var nødvendig til brug for dagligdagen blev skabt lokalt på gården. Alt muligt husflid, produktion af redskaber, forarbejdning af klæder var opgaver, der hørte den enkelte husstand til. Erhverv, der var tilladt, kunne være væverens og ofte var smeden ansat af landsbyen eller herremanden. Det var faktisk tilfældet på Helnæs, hvor Niels Ryberg etablerede en smedie på Stævnevej (modsat den side, som den senere blev flyttet til). Den anden smedje, der blev etableret i 1842 på Byvejen (og som vi har - endnu) blev til på bøndernes initiativ. En landsbyhyrde, som havde til opgave at drive køerne ud på overdrevet eller de afhøstede marker og hjem igen, kunne også være ansat i fællesskab af bønderne. Her på Helnæs, beretter Carlo Jacobsen, var

der også en stodderkonge, som havde til opgave at jage tiggere og omstrefjende 'kjeltringe' ud af sognet. Stodderkongen havde desuden det job, at være færgemand, hvis nogle skulle passere Ellebækken, hvor den krydser overgangen fra Byvejen til Ryet. Det var i øvrigt Mosegård, der havde denne transportforpligtelse og havde så stodderkongen til at besørge sejladsen.

Jordbrugets indretning

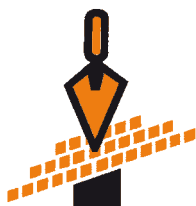
Rambebetingelserne for landbrugsproduktionen var baseret på en fælles indsats. Dvs. hegning, vejanlæg og vedligehold, genopbygning efter brand og andre lignende tjenester. Herom skriver CJ, at "landsbyens jordområder havde været opdelt i 2 marker. Den i den nordlige del af byen blev dyrket af de 7 fæstere, der boede nord for bystævnet. De 13, der boede syd herfor,

var fælles om den sydlige mark. Hver mark var delt i 30-40 skifter, som så atter var opsplittet i 20-30 agre." Dvs. en bonde kunne have sin jord fordelt på 50 – 100 smalle agerstrimler. En anden kilde oplyser, at landsbyen havde "fire pletter med rør. Da pletterne ikke var lige gode, skiftede de af og til om med disse pletter, for at ingen skulle blive forurettet".

Bystævnet og oldermand

CJ skriver også om Bystævnet, hvor han forklarer, hvad det er og hvad det foretager sig. Placeringen er en central plads i byen, hvor tre veje mødes og her må tænkes på Helnæs Byvej, Stævnevej og Ryet (for genkendelsens skyld anvendes de nutidige vejnavne). Selve pladsen beskrives på den måde, man oftest ser et bystævne indrettet. En cirkelrund plads, hvor der er placeret en sten til at sidde på til hvert medlem af bylauget, her 20 mand og et træ i midten. Stenene med navnet på en gård i landsbyen som siddeplads under samlingerne, er noget histo-

Læs mere på side 12 ►

MURERFIRMA Gunnar Pedersen
HANS PEDERSEN
 SNAVEN 11 • 5631 EBBERUP
 TLF. 64 74 11 99 • MOBIL 20 74 16 99
 WWW.HP-MURERFIRMA.DK

Alt indenfor:

Jord · Beton · Kloak (aut. kloakmester)
 Murerarbejde udføres · Belægningsarbejder

Udlejes:

Minigraver · Minilæsser
 Rendegraver · Toiletvogn med bad

Kim Vinduespudser
 - det er da klart!

Vinduespolering til erhverv og private

Tlf. 6085 8784

kimvinduespudser@gmail.com

HELNÆSHUS

Grafisk

Brochure, visitkort, logo eller en ny hjemmeside. Få et uforpligtende tilbud.

www.helnaeshus.dk · Tlf. 63 61 00 61

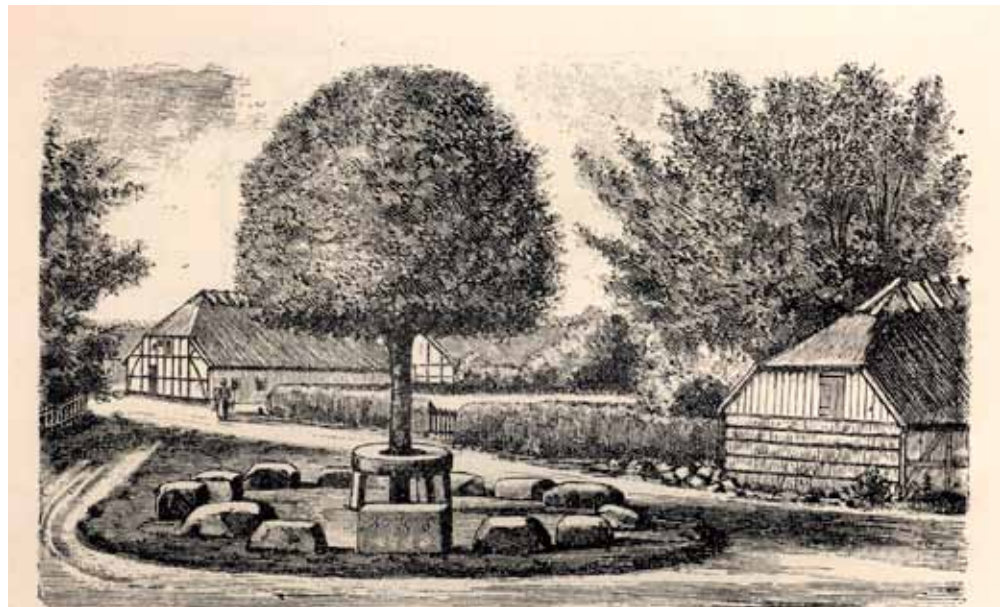

Fortsat fra side 11

rikerne mener, er fundet på i nyere tid, hvor der er blevet indrettet bystævner mest for et lokalhistorisk syns skyld. Så vidt vides stod man op under møderne, derved var der også grænser for varigheden af samlingerne. Bogården hørte ikke med i fællesskabet, idet den havde sine jorde samlet omkring sig i rydningen på nordspidsen af Helnæs og derfor havde bonden derude ikke nogen stor andel i det fællesskab, de øvrige havde som en nødvendighed. Bogårdsbonden kunne dog pålægges forpligtelser af oldermanden. Opgaven som oldermand gik på omgang og en ny udpegedes hvert år. Det foregik ved en fest i den afgående oldermands hjem og tidspunktet, den 30. april, kaldet Skorstens aften. Oldermanden havde tre medhjælpere, som må formodes at være bønder som oldermanden selv. En af dem havde til opgave at gå rundt til gårdene og blæse i byhornet og de, der ikke mødte op blev tilsagt (hentet) og skulle betale en mulkt (bøde).

Laugets opgaver og regler

Det, der nævnes er, at det navnlig var drøftelser om planlægning og regler for god opførsel eller ændring af adfærd. Bl.a. besluttedes det på bystævnet, hvornår der skulle pløjes, sås, høstes, laves vejarbejde, hegnes marker og hvornår kreaturerne skulle på græs. Desuden drøftedes forholdet til godset, især hoveriarbejdet. CJ opregner nogle eksempler fra den regelsamling / de love (kaldet vider) som bystyret havde opsat over tid: a. man skulle holde sine svin og gæs på egen grund og borte fra vejen og hunde skulle være bundne til enhver tid. Overtrædelse kostede en bøde. b. der var regler om

*Bystævne i Davinde paa Fyen. (Efter Akvarell af A. P. Madsen.)
Paa Bystævnet, hvor kun Gaardmændene havde Sæde og Stemme,
afgjordes alle Byens Fællesanliggender.*

afhentning af sand, om kvantum og styring af forbrug, c. intet arbejde om søndagen uden betaling, d. om mødepligt (hvis man ikke var syg) til bysamlingen / -stævnet ellers bøde, e. mødedisciplin, at komme for sent til samling kostede også bøde. I en anden kilde bekræftes disse oplysninger og det tilføjes om afviklingen af bysamlingen, at den, ”der bedst havde ordet i sin magt, kom frem med de emner, der skulle drøftes.”

Laugstrukturen – vanskelig at forstå

Ser vi nu på det, der er fortalt om Helnæs, springer det i øjnene, at der nævnes to forskellige opdelinger af det samlede opdyrkede areal. Der tales om to marker, hvor det er hhv. 7 og 13 fæstere, der har ansvaret for dyrkningen. Vi må derfor formode, at markerne har haft et størrelsesforhold 1:2, altså den sydlige er knapt dobbelt så stor som den nordlige. I andre sammenhænge tales der om 4 opdelinger, og fire laug, der må formodes at dyrke arealer svarende til fæstegårdens antal og størrelse. Der tales

også om 1 oldermand med tre hjælpere og om 4 oldermænd, dvs. én for hvert af de fire laug. Det er vanskeligt at forstå disse forskellige opdelinger. Spørgsmålet er, om der har været en avanceret hierarkisk struktur, hvor man for ét sæt opgaver og beslutninger har delegeret beslutningsretten ud til hvert af de fire laug. Man vil sagtens kunne forstå det praktiske i, at der er fire laug og dermed fire marker, og fire enheder, der sender sine folk på hoveri. Hvor grænserne så har gået mellem niveauerne, kan være usikkert. Det er også muligt, at oplysningerne hører til i hver sin tidsperiode, hvor man er gået fra de to marker til de fire. Det afgørende her er, at der har været fire grupperinger, der hver især har beskæftiget sig med driftsforholdene. Vi skal huske på, at 20 gårde og flere husmandsbrug er en stor landsby. Det er også troligt, at der kun har været én oldermand for hele landsbyen, der har taget sig af især de udensognske forhold, bl.a. relationerne til godset, som man givetvis skulle have en fælles hold-

ning til, og til herredstinget, hvis man havde en tvist kørende med en modpart udenfor landsbyen / sognet. Man kunne i sådanne situationer tolke de tre oldermandshjælpere som medhjælpere i netop sådanne ”udensogns – spørgsmål”. Der kunne også være andre forhold, såsom fattigdomsforsørgelsen, som lå over fire-laugs strukturen o.m.a.

Er bystævnet demokratisk?

Nej, ingenlunde, hvis der menes lige og almindelig ret for alle til at komme til orde, have valgret og valgbarhed o.lign. Det var de tyve bønder, der udgjorde bystævnet, ikke deres koner, deres karle og piger, ikke de fattige eller syge ejheller husmænd. Dog kunne man opleve, at en enke, der havde beholdt sin fæstegård efter mandens død, sendte sin betroede karl til bystævne, når der blæstes i hornet. Spørgsmålet er dog, hvor meget han fik sagt. Det var et hierarkisk, patriarkalsk styre, hvor det, selvom jobbet som oldermand gik på omgang, nok alligevel var de ”med ordet i deres magt”, der havde fø-

rertrøjen på. Hele systemet er for så vidt let genkendeligt, hvis man tænker på landsbylivet i 1950'erne illustreret af Morten Korch - film og senere. Det man dog ikke kunne frakende styret var en varetagelse af forhold for fattige, enker og børn eller andre sociale tilfælde, en byrde, som de enkelte gårde skulle tage på sig, også på skift. De boligløse kaldtes inderster. De boede til leje hos husmænd og gårdmænd.

Bystævnet – en domstol

Bystævnet var også en slags domstol i tvister af mindre betydning. Der knytter sig mange regler til at få dette minisamfund til at fungere fornuftigt. De gamle landskabslove fra Valdemarernes op til Chr. den V's danske lov havde mange regler for afgørelse af tvister mellem naboer eller for folk, der uretmæssigt stjal tømmer i skoven, eller kom til at pløje en strimmel af naboageren ude i virvaret af de smalle ager-stykker. Vi vil behandle dette i en senere artikel.

Fællesdriftens besværligheder og ulemper

Fællesskabstanken lever smukt endnu. Hvem har ikke set striber af betænk-

mindst høstarbejdet skulle foregå i fællesskab og samtidigt. Ve den arme stakkel, der ikke havde orden i sine redskaber, når der blev blæst til høst. Konsekvensen var nemlig ret alvorlig. Når 'ævred blev opgivet', hvilket vil sige, når hegningen blev fjernet, så kvæget og andre dyr og mennesker kunne gå over de nyhøstede marker var der ingen pardon. Var man blevet enige om et tidspunkt og én ikke var færdig, var det hans problem. Et laug var altså et arbejdsfællesskab, på akkurat samme måde som et murersjak på en moderne arbejdsplads i dag.

Jordreformer og sognerådet erstatter laugsvæsenet

Da jordreformerne i 1700 tallets slutning slog igennem og jordfordeling og udflytning blev effektueret, mistede laugene deres betydning. Nu blev det hver enkelt bondes eget ansvar at planlægge og gennemføre sin bedrifts opgaver. Det var både en fordel og en ulempe for bønderne. Fra omkring 1800 tallets begyndelse havde man fra centralt hold skabt en samfundsstruktur, der ordnede fattigvæsen, skoleforhold, vejssystemer til offentlig

Vippekarne (omkr. 1860). (Rs. Christiansen.)

år senere er det teknologien og eksporthandlen, der atter får bønderne til at samle sig i fællesskaber, som de selv ejer og driver, andelsselskaberne, men det er en anden historie.

Kilder:

Carlo Jacobsen:
Korte træk af Helnæs Sogns Historie, 2000

Årbog for historisk samfund for Odense og Assens Amter 1931

Det danske landbrugs historie 1536 – 1810. Bind II (red. Claus Bjørn et al), 1988

Erland Porsmose:
Danske Landsbyer, Gyldendal, 2008

Arthur Petersen,
Stavnbaandet, ASA forlag, 1938

Husflidsarbejde i en Bondegaard. Der kertes, spindes, snittes og stettes Kurve.

ninger, analyser, reklamer eller brochurer, der berømmer fællesskabet på landet? Det var selvfølgelig nødvendigt, at alle blev enige om, at nu er det tid at så, også hvad de skulle så og ikke

brug og mange andre forhold, som tegnede grundlaget for det sognekommune- og amtsstyre, som blev forløber for det moderne kommunale system, vi kender i dag. Og ca. 50 - 100

JONSERED CS 2152

Oplev fornemmelsen af at arbejde med en rigtig professionel sav i 50-kubikklassen. Jonsered CS 2152 er udviklet specielt til skovejere, landmænd og andre, der har brug for en avanceret allroundsav. Modellen indgår i Ulticor®, som er vores mest avancerede produktprogram til dig, der går efter det optimale, når det gælder kraft, design, kontrol og fornemmelse.
51,7 cc, 2,4 kW (3,3 hk), 5,0 kg.

3.495,-

Jonsered®

© 2011 Jonsered. All rights reserved.

www.jonsered.dk

Flemløse Maskinforretning ApS

Springenbjergvej 15 · 5620 Glamsbjerg · Tlf. 64 72 11 74

DET SKER FEBRUAR 2013

Rubrikker sendes til Poul Dreisler
dreisler@mail.dk · tlf. 24 82 25 30

Gudstjenester i**Helnæs Kirke**

10. feb. 11.00
17. feb. 9.00
24. feb. ingen

Helnæs Lokalhistoriske arkiv

Der er åbent den første lørdag hver måned fra kl. 9.30 til 11.30

Sy og strik i februar og marts

Onsdag den 6. februar og onsdag den 6. og mandag den 18. marts. Hver gang i Borgerhuset lok. 2. kl 19 – 21 Alle er velkomne.

Spørgsmål: Pernille på 62 63 29 93

Venlig hilsen
Pernille Naundrup

Ølsmagning for kneitene på Helnæs

Onsdag den 27. februar 2013 kl. 19.30 i Borgerhuset lok. 3 Tilmelding til Dan 6477 1501 eller darajo@mail.dk eller Jørgen Hesselbjerg 6477 1829.

Og så lige et ølcitat til februar måned: ”Heldigvis har jeg et alkoholforbrug, som jeg kan sætte ned”

Jens Peter Jensen, (1922 – 1993), chefredaktør, døgnbrænder og venstrepolitiker.

Torsdagsklubben

Den 7. februar. Besøg af Kerstemindes tidligere borgmester Else Møller, der kommer og fortæller om sit liv og sit virke. Den 21. februar det årlige bankospil, hvor vi spiller om medbragte pakker.

Anne Hansen

Dilettant 2. marts

Bestilling og betaling af billetter og kroplatte til årets dilettant »En køn familie« kan ske hos Dan, Stævnevej 2 til og med mandag den 25. februar. Se iøvrigt omdelte opslag.

Bestyrelsen

Helnæs Beboerforening

Helnæs Forsamlingshus**Kalender 2013**

10. februar: Fastelavn
17. april: Vestfyens Teater ”Panik i Forsamlingshuset”
Alt udsolgt!

1. maj: Evt. ekstra forestilling ”Panik i Forsamlingshuset” (afhænger af antal solgte billetter).

13. juli: Fugleskydning

14. september: Forsamlingshuset holder fest.

12. november: Generalforsamling

14. december: Juletræ

Frysehuset / Afrimning

Fryserne skal være afrimmet lørdag den 16. februar 2013, senest kl. 8.30.

Hilsen Bestyrelsen

Salmesangsmaraton

Det begynder hver gang kl. 19.00 og varer godt en times tid inkl. forfriskning bagefter. Tirsdag 19. februar i Flemløse Kirke.

Tirsdag 12. marts i Ørsted Kirke.

Alle er velkomne

Fællesspisning

Fællesspisning i borgerhuset fredag den 8. marts kl. 18.00. Man medbringer selv service og drikkevarer. Maden koster ikke meget. Tilmelding senest den 1. marts til Anne på tlf. 64 77 13 76

Alle er velkomne
f. Arrangørerne
Venlig hilsen Anne

DALVÆNGET 10
5610 ASSENS
TLF. 64 71 55 58
BILTLF. 40 11 81 26
E-MAIL:
ERLING@EP-ASSENS.DK

Menighedsrådsmøde**Onsdag 20. marts**

Medlemmer af menigheden, som ønsker at deltage i mødet kan sende en mail til mig og vil ca. 8 dage før mødet modtage oplysning om tid, sted og dagsorden. Helnæs Kirkes regnskab for 2012 vil blive gennemgået på mødet. Hvis man ønsker at læse referatet i protokollen, kan man gøre det hos mig på Lindhovedvej 21 en uge efter mødet. Ring eller SMS og vi finder et tidspunkt, hvor jeg er hjemme. Marianne Therp. Mail: mtherp@gmail.com, Mobil: 27 20 16 68

Go' fest – Go' musik
Søren Navntoft
Tlf. 6477 1612

Jil Indramning

v/Jan Lind

Butik**Åbningstider:**

Torsdag - Fredag: Kl. 14-18
Lørdag: Kl. 10-13

Østergade 4
5610 Assens
Tlf. 64 71 23 33
21 64 60 44

Værksted

Åben efter aftale
Stenløsegyden 10,
Dømmestrup
5762 Årslev
Tlf. 65 90 23 64
21 64 60 44

FORENINGER

Helnæs Beboerforening

Fmd. Jens Zimmer Rasmussen
Tlf. 6614 8120

Arkivet og Torsdagsklubben

Anne Hansen
Tlf. 6477 1376

Borgerhuset

Fmd. Birgitte Elovara
Tlf. 8692 6068/2327 6858

Helnæs Forsamlingshus

Fmd. Jørgen Nielsen
Tlf. 6474 1681
Udlejning: Bente Haines
bentehaines@hotmail.com
Tlf. 6066 3341

Helnæs Idrætsforening

Fmd. Mogens Rasmussen
Tlf. 2726 1362

Helnæs Jagtforening

Fmd. Peter M. Hansen
Tlf. 6477 1870

Petanque

Fmd. Niels Ellebæk
Tlf. 6477 1307

Skolekredsen for

Helnæs Højskole
Anders Lundbeck Rasmussen
Nørrelundsvej 4,
5683 Haarby
Tlf. 6477 1083

Helnæs**Kultur- og Musikforening**

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

Frysehuset

Fmd. Kirsten Nielsen
Tlf. 6477 1500

Helnæs Vandværk

Fmd. Thomas Rasmussen
Tlf. 6477 1347 / 2081 0455

Menighedsrådet

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

Sognepræst

Anders Lundbeck Rasmussen
Tlf. 6477 1083

Graver

Hanne Albrechtslund
Tlf. 20 53 52 15

Helnæs Tartelet Selskab

Fmd. Poul Dreisler
Tlf. 2482 2530

Helnæs Miljø- og Energiforening

Fmd. Anders Lyng
Tlf. 6477 1804 / 2946 4619

KØB OG SALG

Boks i frysehuset til leje

En 160 liters fryseboks er til leje. Kr. 250,- i leje pr. halvår. Kontakt Annelise Larsen på 64 77 15 95

Frysehuset

På generalforsamlingen blev det besluttet, at de tomme bokse kan lejes ud en måned ad gangen, på forsøgsbasis foreløbig i et år. Henvendelse hos Annelise tlf. 64 77 15 95 mobil 51 50 29 57 eller Kirsten tlf. 64 77 15 00 mobil 21 64 92 10.

Kartofler på Elmebjergvej 18

Ring og få et tilbud på større partier og på vaskede kartofler. Tlf. 31 33 41 49 / 64 77 12 68 Regner Madsen

Feriehus på Helnæs

Dejligt hus med havudsigt, udlejes. Tlf. 64 77 14 85 Helnæs Antik

Feriehus udlejes

Ældre bondehus, beliggende helt ugenert med udsigt over Maden, udlejes. Tlf. 21 43 11 90

Party telt udlejes

Stort partytelt 5 x 10 m. Stort nok til 60 personer. Pris 500,00 for en weekend. tlf. 64 77 14 10 Henning Storm

Udlejes: Ferie Apartment

Hanne Bess, Bogaarden Helnæs Byvej 3, 5631 Ebberup Tlf. 64 77 18 59

Afgræsning tilbydes

til får/heste mv, i skov og på mark. Bøgeskovsvej 16. Tlf. 30 48 86 12/ 40 50 97 00.

Frugtkasser sælges

Gamle og i rigtig god stand. 20 kr. stk. Tlf. 64 77 14 85 Helnæs Antik

Ledig boks i

Helnæs Frysehus

Vi har en ledig boks til leje. Du kan leje fra 1. januar 2013.

Både strømforbrug og afrimning 2 gange årligt er inkluderet i lejen af boksen. Marianne og Jørgen Therp. Tlf. 6477 1668 eller 2720 1668

Min hund og jeg søger jagt på Helnæs

Venlig hilsen
Coco og Sonny
Tlf. 21 22 22 07

Sælges

Græsopsamler, Havetraktor, Husqvarna 3 år gammel, vogn til denne, 6700,00 kr. Motorsav kørt ca. 2 timer, 800,00 kr. Kaj Nielsen Tlf. 30 91 98 96

Petroleumskamin til salg

Mrk. ZIBRO SRE 70x – TC* Varmeovn med god effekt. Velegnet til rum fra 40 til 120 m³. Elektrisk tænding. Str. 374x280x435 mm. Kun lidt brugt. Pris 500 kr. Henv. Ulla Dreisler, Ryet 22, Tlf. 64 77 12 72

Vi et et dygtigt
malerteam, der kan løse
alle maleropgaver
– store som små –
ude og inde

Ring 64 74 16 41

www.malermester-flemming.dk
Hasselvænget 17 · Helnæs

Medlem af Danske Malermestre

HELNÆSPOSTEN
www.helnæsposten.dk

PERSONLIGE

Rubrikken PERSONLIGE er for alle, der ønsker at meddele en personlig begivenhed. Fødselsdag, bryllup, jubilæum, taksigelser, nekrologer etc. Vi bringer kun, hvad der er aftalt med vedkommende. Vi kommer og tager et billede. Ring 24 82 25 30.

HP ønsker Birgit Sørensen, Det gl. Posthus, Helnæs et forsinket til lykke med fødselsdagen, den 23. januar 2013. Se fødselsdagsinterview side 6.

Et forsinket tillykke

til gårdejeren, naturelskeren, jægeren og old boys fodboldspilleren Preben Jensen, Helnæs Byvej 7, der d. 28. december 2012 – rundede de 70 år. Familien valgte at fejre det i stilhed.

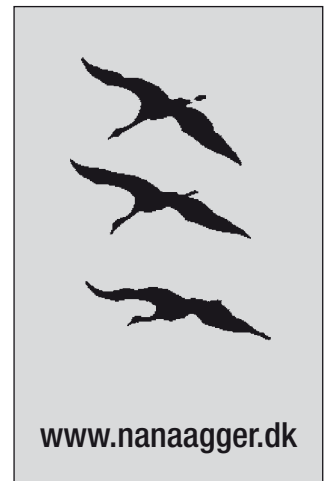
Barnedåb i Helnæs Kirke

Søndag den 27. januar 2013 var der barnedåb. Barnet fik

navnet Esther Fuhr Christensen. Forældrene er: Susanne Fuhr Hansen og Henrik Christensen. Henrik er søn af Merri og Ole (Murer) Christensen. På billedet ses også storebror, Elias Fuhr Christensen.

HP ønsker tillykke

www.nanaagge.dk

Vestfyns
Tømmerforretning A/S

Lømarksvej 3 • 5610 Assens • Tlf. 64 71 19 09

Biltlf. 24 24 30 30 • www.vtf.dk • e-mail: vtf@vtf.dk

Aut. El-installatør
John Pedersen A/S
Melvej 8 - 5610 Assens
Tlf. 64 71 14 14
www.jp-assens.dk

Torsdagsklub

Vi er godt inde i det nye år og har taget hul på sidste halvår af Torsdagseftermiddagene i Borgerhuset i denne omgang.

Den 10. januar havde vi besøg af storvildtjægerne Bente Andersen fra Vindinge og hendes bror Carsten Andersen fra Sønderby. De underholdt med meget smukke billeder og fortælling om deres spændende tur til Kirgisistan, hvor de havde været meget heldige med smukt solskinsvejr og hver især havde nedlagt en af "Tindernes Konger" en Ibex. Inden turen, fortalte de, havde de trænet meget, både med fysikken og med præcisionsskydning. Som bevis på sit resultat havde Carsten medbragt sit udstoppede ibexhoved med det flotte gevir.

"Lidt god musik gør alle

Bente Andersen med sit bytte

mennesker glade", med den sang indledte Hårby-musikanterne deres besøg på Helnæs i Torsdagsklubben den 24. januar. De sang og spillede mange skønne kendte sange, så de levede til fulde op til løftet i indledningen. En rigtig fin underholdning.

I februar kan vi glæde os til at få besøg af Kertemindes tidligere borgmester Else Møller, der kommer og fortæller om sit liv og sit virke. Det er den 7. februar, og den 21. 2. har vi det årlige bankospil, hvor vi spiller om medbragte pakker.

ah

Dilettant

Dilettantholdet 2013. Foto: ah

Lørdag den 2. marts spiller Helnæs Beboerforening årets dilettantforestilling.

Titlen er: »En køn Familie«. Hvad det dækker over, skal opleves. Der er misforståelser og forviklinger, som det sig hør og bør i et dilettantstykke. Der er generalprøve kl. 14.00 og premiere kl. 19.00.

Efter aftenforestillingen er der spisning og dans.

Alle er velkomne til en fornuftig eftermiddag og aften.

ah

Gl. Avernæs i februar og marts

Nordisk Tapas

275,-

Lørdag 16.2 – kl. 18.30

Spændende små retter fra buffet med et »nordisk twist«

Fisk og skaldyrssaften

385,-

Fredag 8.2 – kl. 18.30

4 retters menu med små og store overraskelser

Søndagsklassiker

169,-

10.2, 24.2, 3.3, 17.3 og 31.3

kl. 17.00-19.00

2 retter fra »mormors« køkken

Søndagskaffe og kage

95,-

Søndag 10.2 – kl. 14.30-16.00

Skønne søndagskager

Mulighed for rundvisning kl. 14

Kærligheden kalder

450,-

Torsdag 14.2 – kl. 18.30

3 retters Valentines menu med velkomstdrink og kaffe

Winemakers Dinner

699,-

Torsdag 21.2 – kl. 18.00

Velkomstdrink, 5 retters menu, vinmenu, kaffe og sødt – Spændende vine fra Loire

Champagnebrunch

225,-

3.2, 3.3 samt 31.3 – kl. 11.30-13.30

Sen morgenmad eller tidlig frokost?

Bordbestilling tlf. 63 73 73 73

For nærmere information: SINATUR.DK/glavernaes

Sinatur Hotel Gl. Avernæs · Helnæsvej 9 · 5631 Ebberup

Sinatur Hotel Gl. Avernæs
Gl. Avernæs er en del af Sinatur.
En kæde af 4 hoteller
de smukkeste steder
i Danmark.

